

ส่งต่อ “ความรู้และความรัก”
เพื่ออนุรักษ์ชว boxing
โครงการรวมพลคนรักชว boxing

เพราะอยากให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จัก เข้าใจ และสามารถแสดงโขนได้ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จึงรวมตัวกันทำโครงการรวมพลคนรักขโขนขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ และทักษะการแสดงโขนออกไปสู่สาธารณชน ให้คนรุ่นใหม่รับรู้ เข้าใจที่มาที่ไป และความสำคัญ ของการแสดงโขน

ไม่สนใจโขน

โขนในตำรา

ดูโขนไม่เข้าใจ

รวมพลคนรักข โขน

กระบวนการเรียนรู้

1 รับสมัครนักศึกษาใหม่ เข้าชมรมโขนละคร

1

2 เปิดเฟซบุ๊ก "รวมพลคนรักขโขน 2559" รับสมัครที่เสด็จจิตอาสา และกระจายข่าวสารกิจกรรมชมรม

2

3

3 เผยแพร่ความรู้ให้กับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา 3 โรงเรียน โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดตันตยาภิรม) โรงเรียนสภาราชนิ 2 และโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์)

4

4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน 3 ส่วน

- ความรู้เบื้องต้น
- ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ได้แก่ ฐานใบตัวละครจากภาพ ฐานจิ๊กซอว์ปริศนา ฐานลิง ฐานยักษ์
- เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5

5 นำกิจกรรมที่เคยจัดให้นักเรียนมัธยมศึกษา มาเผยแพร่สร้างแรงจูงใจให้คนในชมรมโขนละคร/สมาชิกรวมพลคนรักข และฝึกซ้อมทุกเย็น

คุณค่าที่เกิดขึ้น

ต่อเยาวชน

มีภาวะผู้นำมากขึ้น คิดก่อนพูด ใจเย็น มั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น มีการวางแผนงาน อย่างเป็นระบบ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของเพื่อนในทีมแน่นแฟ้นขึ้น

ต่อชุมชน

เกิดการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมโขนให้ดำรงอยู่ ประชาชนทั่วไปเห็นคุณค่าของโขน หันกลับมาอง และสนใจเข้ามาฝึกฝนการแสดงโขนด้วยความห่วงหาพัน อันจะเป็นการต่อลมหายใจให้กับโขนไทยได้อย่างยั่งยืนสืบไป

“

อยากนำ “ความรู้และความรัก” ในการแสดงโขนที่พวกเขาได้อยู่ ไปเผยแพร่...เพื่อปลูกฝังให้เยาวชน คนรุ่นใหม่รู้จักโขนก่อน หากเยาวชนได้รู้จักและเข้าใจถึงที่มาที่ไปของโขนก็จะทำให้พวกเขา เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่...หันกลับมาอง และสนใจเข้ามาฝึกฝนการแสดงโขนด้วยความหวังแทน อันจะเป็นการต่อลมหายใจให้กับโขนไทยได้อย่างยั่งยืน

”

“เมื่อไม่มีคนดูโขน ฉันจะดูเอง”

พระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงรับสั่งไว้ในปี 2550 ได้ ปลูกศิลปะการแสดงโขนให้ขึ้นมาโลดแล่นในแผ่นดินไทยอีกครั้ง จนเกิดการแสดงโขนพระราชทานประจำปี ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ดูโขนเป็น ...เล่นโขนได้

เช่นเดียวกับที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง (ม.อ.ตรัง) ที่มีการสืบสานการแสดงโขน ด้วยการตั้งชมรมโขน-ละคร เพิ่มเติมจากการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปะการแสดงและการจัดการ อาจารย์สมโภชน์ เกตุแก้ว หัวหน้าภาควิชาวิทยาลัยนวัตกรรมการแสดงและการจัดการ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในฐานะที่ปรึกษาโครงการ บอกว่า ชมรมโขน-ละครเกิดขึ้นจากความ สนใจของนักศึกษาที่อยากเรียนรู้เรื่องการแสดงโขน จึงชักชวนกลุ่มเพื่อนที่ชื่นชอบศิลปะแขนงนี้ตั้งกลุ่มขึ้น มีตนเป็นที่ปรึกษา เนื่องจากเคยเรียนนาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) มา จึงพอมีความรู้ความชำนาญด้านการแสดง โขนอยู่บ้าง เห็นนักศึกษาสนใจจึงยินดีสนับสนุนเต็มที่ เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จัก เข้าใจ และสามารถแสดง โขนได้

“การแสดงโขนต้องอาศัยชั่วโมงฝึกฝน ผู้เรียนจะต้องมีความอดทนในการ ฝึกซ้อม ไม่ใช่เรียนแค่วันสองวันก็ใส่ชุดสวยๆ ออกไปรำได้ และต้องมีใจรัก อย่างแท้จริงจึงจะสามารถฝึกซ้อมจนออกแสดงได้”

อาจารย์สมโภชน์ บอกว่า แม้จะเปิดเป็นชมรม แต่น่าเสียดายที่แต่ละปีสมาชิกในชมรมลดจำนวน ลงเรื่อยๆ เพราะการแสดงโขนต้องอาศัยชั่วโมงฝึกฝน ผู้เรียนจะต้องมีความอดทนในการฝึกซ้อม ไม่ใช่ เรียนแค่วันสองวันก็ใส่ชุดสวยๆ ออกไปรำได้ และต้องมีใจรักอย่างแท้จริงจึงจะสามารถฝึกซ้อมจน ออกแสดงได้ ประกอบกับวิชาชมรมเป็นวิชาเลือกที่ไม่มีเกรด ใครจะมาเรียนหรือไม่มาก็ได้ คนที่ไม่มีเวลา และไม่รักในศิลปะแขนงนี้จริงก็จะค่อยๆ หายไปในที่สุด

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้มีเพียงอาจารย์สมโภชน์เท่านั้นที่มองเห็น แต่ยังมีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วย **กัรตูน-ธนพร วุฒิกระพันธ์ สัม-รสสุคนธ์ ยอดทอง เจษ-เจษฎา ฉิมสุด กอล์ฟ-กิตติพงษ์ นวนจันทร์ และ น้ำ-สุชาดา เรืองอ่อน** มองเห็นปัญหานี้เช่นเดียวกัน จึงรวมกลุ่มกันทำ**โครงการรวมพลคนรักโยน**

เจษ ในฐานะประธานชมรมโยน-ละคร บอกว่า ด้วยกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยที่ระบุให้นักศึกษาใหม่ทุกคนต้องเลือกเข้าชมรมปีการศึกษาละ 1 ชมรม ตอนเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เหตุผลที่เลือกเข้าชมรมนี้เพราะมีคนต่อแถวน้อยที่สุด แม้ไม่ใช่เหตุผลที่ดีนัก แต่**เสน่ห์ของโยนก็สะกดใจให้เขาหมั่นฝึกซ้อม และเลือกอยู่ชมรมนี้เรื่อยมา กระทั่งได้เป็นประธานชมรมในที่สุด**

ขณะที่กัรตูน บอกว่า เธอฝึกฝนศิลปะการแสดงพื้นเมืองภาคใต้อย่างการรำโนราห์มาตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การเล่นโยนให้เป็นที่จึงเป็นความฝันอย่างหนึ่ง เมื่อมหาวิทยาลัยให้โอกาสเลือกชมรมได้ เธอจึง**ไม่รีรอที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชมรมโยน-ละคร**

ส่วนน้ำ เล่าว่า **พระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับสั่งว่า “เมื่อไม่มีคนดูโยน ฉันจะดูเอง”** เป็นแรงบันดาลใจให้เธอสนใจศิลปะการแสดงโยน

แม้จุดเริ่มต้นของการสมัครเข้าชมรมโยน-ละครของแต่ละคนจะแตกต่างกัน แต่เมื่อผ่านการฝึกฝน “ความรัก” ในศิลปะแขนงนี้จึงหยั่งรากลึก จนเกิดความคิดว่า **ความงดงามของการแสดงโยนไม่ควรอยู่เฉพาะภายในมหาวิทยาลัย แต่คนภายนอกควรได้ “รู้และรัก”** ในศิลปะการแสดงโยนด้วยเช่นเดียวกัน

“ดูโยนเป็น เล่นโยนได้” จึงถูกนำมาใช้เป็น**โจทย์โครงการรวมพลคนรักโยน** โดยมีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และทักษะการแสดงโยนออกไปสู่สาธารณชน ให้คนรุ่นใหม่รับรู้ เข้าใจที่มากขึ้น และ**ความสำคัญของการแสดงโยน**

พาโยน “ไปหา” คน

เจษ เล่าต่อว่า ช่วงเดือนมกราคมของทุกปี มหาวิทยาลัยจัดงานแสดงโยนประจำปีอยู่แล้ว แม้งานนี้ จะได้รับความสนใจจากคนในจังหวัดจริงเป็นจำนวนมาก เห็นได้จากบัตรเข้าชมการแสดงที่ขายหมดอย่างรวดเร็ว แต่การแสดงโยนเพียงปีละครั้งสามารถสร้างการรับรู้ได้แค่ระดับผู้ชมเท่านั้น ทีมงานจึงอยากนำ **“ความรู้และความรัก”** ในการแสดงโยนที่พวกเขามีอยู่ไปเผยแพร่ โดยเจาะกลุ่มเป้าหมายไปที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนคนรุ่นใหม่รู้จักโยนก่อน หากเยาวชนได้รู้จักและเข้าใจถึงที่มาที่ไปของโยนก็จะทำให้พวกเขาเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ ยิ่งเมื่อรู้ว่าสิ่งนี้กำลังจะสูญหายไป น่าจะช่วยกระตุ้นให้เยาวชนหันกลับมามอง และสนใจเข้ามาฝึกฝนการแสดงโยนด้วยความห่วงหาอาทร อันจะเป็นการต่อลมหายใจให้กับโยนไทยได้อย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ทีมงานจึงออกแบบกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ นำโยนออกไปหากกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดตรัง 3 แห่ง แห่งละไม่เกิน 60 คน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดตันตยาภิรม) โรงเรียนสภาราชินี 2 และโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ซึ่งการคัดเลือกโรงเรียนก็ใช้วิธีว่า ทีมงานเรียนจบจากโรงเรียนไหน เลือกโรงเรียนนั้นก่อน เพราะรู้จักครูในโรงเรียนอยู่แล้ว รู้ว่าควรติดต่อประสานงานกับใคร เช่น โรงเรียนเทศบาล 6 มีชมรมโยนอยู่แล้ว กิจกรรมของทีมงานจึงเข้าไปเชื่อมโยงกับชมรมได้พอดี

เหตุผลที่เลือกใช้วิธีนี้แทนการประชุมสัมมนา คือโครงการผ่านโซเชียลมีเดีย เพราะคิดว่าการจะไปที่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง น่าจะดีกว่าการรอให้มีคนเข้ามาสมัครอย่างเดียว

แต่ก่อนที่จะพาเขาเข้าไปหาคน ทีมงานเองก็ต้องเตรียมตัวให้พร้อมเช่นกัน จึงเปิดเฟซบุ๊กชื่อ **“รวมพลคนรักโยคะ 2559”** เพื่อรับสมัครนักศึกษาจิตอาสา มาช่วยเป็นพี่เลี้ยงโครงการ และเพื่อใช้เป็นช่องทางกระจายข่าวสารการทำกิจกรรมของทีมงานไปพร้อมกัน

“เพื่อน ๆ จิตอาสาไม่มีความรู้เรื่องโยคะมาก่อน ทีมงานจึงต้องให้ความรู้พื้นฐานเรื่องโยคะกับทุกคน แล้วจึงแบ่งแต่ละคนเข้าประจำฐาน โดยแต่ละฐานจะมีความรู้และมีประสบการณ์การแสดงโยคะอยู่อย่างน้อยหนึ่งคน ส่วนคนอื่น ๆ คอยเป็นที่เลี้ยง ช่วยดูแลน้อง และดูภาพรวม เน้นการเรียนรู้แบบพี่สอนน้อง เพราะอยากให้น้องสนุกและได้รับความรู้ไปพร้อมกัน” เจษ อธิบายขั้นตอนการเตรียมความพร้อมของทีมงาน

เจษ เล่าต่อว่า ที่ต้องเปิดรับสมัครจิตอาสา เพราะกิจกรรมสร้างแรงจูงใจต้องใช้พี่เลี้ยงจำนวนมาก เนื่องจากทีมงานออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ออกเป็น 3 ส่วน คือ **1. การให้ความรู้เบื้องต้น** เกี่ยวกับที่มาที่ไปของโยคะละคร มี **ชาลี ดั่งวงเอียด** รุ่นพี่ที่เชี่ยวชาญด้านการแสดงโยคะถึงเป็นวิทยากร **2. ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน** ได้แก่ ฐานไปตัวละครจากภาพและฐานจิ๊กซอว์ปริศนา และนำไปสู่จิ๊กซอว์ละครในเรื่องรามเกียรติ์ ฐานลิงและฐานยักษ์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รู้ถึงความสำคัญของตัวละครและฝึกฝนการออกท่าทางพื้นฐานของตัวละคร และ **3. การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้** จากการทำกิจกรรมระหว่างวิทยากรและผู้เรียนในตอนท้าย แต่ติดปัญหาที่ช่วงเริ่มต้นโครงการเป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยปิดภาคเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่กลับบ้าน จึงหาจิตอาสายาก แต่ทีมงานก็ไม่ย่อท้อ พยายามติดต่อขอความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกในชมรมและเพื่อนในคณะเดียวกันได้ประมาณ 16 คน ถึงแม้จะมีจำนวนคนน้อยกว่าที่ตั้งใจไว้ แต่ทุกคนก็มุ่งมั่นทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

ธาม-ภควัชร หมั่นหมาย ที่อาสาเข้ามาเป็นวิทยากรฐานโยคะ บอกว่า เขาเต็มใจมาช่วยเพื่อน เพราะอยากมีส่วนร่วมในการสืบสานและฟื้นฟูการแสดงโยคะให้คงอยู่ **“อยากให้คนรุ่นใหม่รักโยคะ รักศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ เหมือนที่เรารัก”**

ส่งต่อความรู้และความรัก

เมื่อจัดทัพจัดทีมพร้อมแล้ว ทีมงานจัดตารางลงพื้นที่ทำกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง โดยคาดหวังว่า **ท้ายที่สุดการทำกิจกรรมนี้จะผูกใจให้น้องนักเรียนที่สนใจสมัครเข้ามาฝึกฝนการแสดงโยคะกับทีมงานต่อไป**

เจษ เล่าว่า โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดตันตยาภิรม) เป็นโรงเรียนแรกที่ทีมงานเข้าไปให้ความรู้ พอไปถึงปัญหาทันที ครูไม่ได้คัดเลือกนักเรียนในชมรมโยคะมาให้ตามที่ประสานงานไว้ เหมือนครูจะลืมไปแล้ว วันที่ไปฝนตกนักเรียนเข้าแถวอยู่พอดี ครูเลยเรียกเด็กผู้ชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 มาให้ ซึ่งเด็กตัวเล็กมาก และกำลังชุนด้วย

“ตอนนั้นไม่รู้จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างไร เพราะเป็นที่แรก เลยทำตามแผนไปก่อน ตอนแรกกังวลมากว่าจะทำให้น้องสนุกได้ไหม พอจัดกิจกรรมได้สักพักเห็นน้อง ๆ สนุกก็รู้สึกสบายใจขึ้น เมื่อถึงช่วงท้ายพวกเราประกาศรับสมัครนักเรียนมาเรียนโยคะเพิ่ม ปรากฏว่ามีนักเรียนสนใจแค่ 4 คนเท่านั้น ใจแป้วเหมือนกัน แต่ก็คิดว่า น้องยังเด็กมาก เขาอาจจะแยกไม่ออกระหว่างความรู้ที่เราให้กับความสนุก เขาเลยอยากได้ความสนุกมากกว่า”

ส่วนที่โรงเรียนสมการาชินี 2 เจษบอกว่า ให้ความร่วมมือดีมาก พวกเขาบอกให้ครูเน้นนักเรียนในชมรมนาฏศิลป์ของโรงเรียน ซึ่งครูจัดหาเด็กมาให้ได้ตามจำนวน แถมช่วงหลัง ๆ ยังมีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเข้าร่วมเพิ่มเติม หลังจบกิจกรรมแล้วพบว่า มีผู้สนใจเข้ามาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมต่อประมาณ 20 คน

“ทำกิจกรรมแบบเดิม แต่ขยายเวลาให้วิทยากรพูดเพิ่มขึ้นในส่วนของตัวพระตัวนาง จากครั้งแรกที่อธิบายแค่โยคะถึงโยคะ ทั้งนี้เพื่อให้น้อง ๆ รู้ว่าโยคะไม่ได้มีแค่ลิงกับยักษ์เท่านั้น”

ส่วนโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์) ก็ให้ความร่วมมือดีเช่นกัน มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 50 คน แต่นักเรียนจะให้ความสนใจน้อยกว่าโรงเรียนที่ 2 เพราะวัดจากนักเรียนที่มาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงท้ายที่มีประมาณ 15 คน

ผลจากความทุ่มเทของทีมงาน ทำให้มีนักเรียนจาก 3 โรงเรียนสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการต่อประมาณ 40 คน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ทีมงานบอกว่า ค่อนข้างพอใจ

“เราวัดความสำเร็จจากน้องที่เข้ามาสมัครเพื่อขอฝึกต่อกับพวกเรา เพราะเราเชื่อว่าน้องที่สมัครเข้ามาคือคนที่สนใจอยากเรียนรู้เรื่องโยคะจริง ๆ แม้โรงเรียนแรกจะมีคนสมัครแค่ 4 คน แต่เป็น 4 คนที่แน่ใจแล้วว่าอยากฝึกต่อ ส่วนคนที่เหลืออย่างน้อยเขาก็ได้รู้จักโยคะและมีความรู้พอที่จะทำให้อุโยคะเป็น” น้ำ กล่าวอย่างมั่นใจ

หลังได้รับความรู้จากวิทยากรและทำกิจกรรมเข้าฐานแล้ว ทีมงานได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการแสดงโยคะ เพื่อวัดความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ด้วย

“ตอนเราอธิบายน้องทุกคนตั้งใจฟัง ให้เขียนกระดาษคำตอบน้องก็เขียนมาให้ แรก ๆ น้องอาจขี้นบ้าง ไม่กล้าบ้าง บางคนนั่งทำหน้านิ่ง ๆ แต่ตอนหลังก็เข้ามาเล่น เข้ามาพูดคุยถามคำถาม...น้อง ๆ ตอบคำถามที่เราถามได้ แค่นี้เราก็พอใจแล้ว” น้ำ กล่าว

“การที่เราออกไปเผยแพร่แล้วมีเด็กมาสมัคร แสดงว่าเขาสนใจและเข้าใจในสิ่งที่เรานำเสนอ เราพอใจกับผลที่ออกมา เพราะถ้ามองไปที่ปัญหาตั้งต้นในมหาวิทยาลัย คือ มีคนมาสมัครเข้าชมรม 300 คน แต่ไม่ได้สนใจจริง ๆ สุดท้ายก็เหลือแค่ 20 คน แต่ครั้งนี้เรามาให้ความรู้แล้วให้น้องตัดสินใจเองว่าเขาสนใจจริงหรือไม่ แม้ว่าท้ายที่สุดแล้วน้องนักเรียนจะหายไปบ้าง แต่ก็น่าจะน้อยกว่าที่เคยเป็นมา” เจษ กล่าวถึงเงื่อนไขวัดความสำเร็จของทีมงาน

สร้างความเข้มแข็งจากภายใน

การ์ตูน เล่าต่อว่า หลังทำกิจกรรมให้น้องนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาแล้วเสร็จ มหาวิทยาลัยเปิดเทอมใหม่พอดี ทีมงานเลยถูกคิดขึ้นมา ในมหาวิทยาลัยเราเองก็มีชมรมโซน-ละครอยู่แล้ว ทำไมเราไม่ทำให้

คนในชมรม “รู้จักและรักโซน” เหมือนพวกเรา จึงนำกิจกรรมสร้างแรงจูงใจที่เคยทำในโครงการรวมพลคนรักโซนมาใช้ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการแสดงโซนให้นักศึกษาในชมรมได้รับรู้ โดยแต่ละปีจะมีนักศึกษาสมัครเข้าชมรมเป็นหลักร้อย บางปีเหยียบ 400 คน แต่ท้ายที่สุดจะเหลือสมาชิกที่เข้ามาฝึกฝนอย่างจริงจังต่อเนื่องปีละไม่ถึง 10 คน รวมทุกชั้นปีแล้วไม่ถึง 30 คน การให้ความรู้เรื่องโซนผ่านกิจกรรมสร้างแรงจูงใจน่าจะเป็นวิธีแก้ปัญหาที่ดี แม้ท้ายที่สุดจะเหลือคนในชมรมไม่กี่คน แต่อย่างน้อยน้องศึกษาน่าจะมีความรู้เรื่องโซนติดตัวไปบ้าง

เจษ เสริมว่า ปัจจุบันทีมงานได้ลงมือฝึกซ้อมการแสดงโซนให้กับสมาชิกใหม่ของชมรมในตอนเย็นของทุกวัน เพราะคิดว่าเราต้องสร้างทีมในมหาวิทยาลัยให้เข้มแข็งและแข็งแกร่งก่อนสำหรับการฝึกจะเริ่มทำพื้นฐานคือ ทำเดินเส้า¹ เพื่อฝึกกำลังขา แล้วค่อยแยกออกไปเป็นโซนลิงหรือโซนยักษ์ พอเราฝึกซ้อมแกนนำในมหาวิทยาลัยจนมีความพร้อมแล้วจึงจะชวนน้อง ๆ นักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการต่อมาฝึกฝนต่อไป เพื่อร่วมแสดงโซนประจำปีของมหาวิทยาลัย

¹ การฝึกเดินเส้านั้น เป็นการหัดให้ผู้แสดงตัวพระ ตัวยักษ์ และตัวลิง ยกเว้นตัวนาง ใช้จังหวะเท้าในการเดินให้มีความสม่ำเสมอ มีกำลังขาแข็งแรง กระชับเท้าทุกส่วนลงกับพื้นโดยพร้อมเพรียงและมีน้ำหนักเท่า ๆ กัน ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการหัดโซน การเดินเส้าจะต้องยกขาและดึงส้นเท้าให้สูง เกร็งหน้าขา ยกสลับขาซ้ายและขวาตามจังหวะ และเมื่ออาจารย์ฝึกสอนสั่งให้หยุด ผู้ฝึกหัดจะต้องจบด้วยท่าหนึ่ง ลักษณะร่างกายและศีรษะต้องตั้งตรง ขาตั้งให้ได้เหลี่ยม รวมทั้งมีการฝึกถีบเหลี่ยม เป็นการคัดส่วนขาให้สามารถตั้งเหลี่ยมได้จากและมั่นคง ทำให้ผู้แสดงเมื่อเหยยอเหลี่ยมจะมีทรวดทรงที่สวยงามตามลักษณะประเภทของตัวโซน หัดบังคับและควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ให้อยู่ในท่าที่ต้องการ ฝึกขา แขน และอกให้อยู่ในระดับคงที่ (ที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/โซน>)

“...เมื่อก่อนนี้พวกเราทำงานกันแบบไปตายเอาดาบหน้า ไม่เคยวางแผนการทำงานก่อนหลังว่าต้องทำอะไร งานเลยไม่สำเร็จ แต่พอได้เข้าร่วมอบรมกับทีมพี่เลี้ยงสงขลาฟอรั่ม ทำให้พวกเราเห็นเป้าหมายชัดเจน และคิดต่อได้ว่าเราควรวางขั้นตอนการทำงานแบบไหน...”

“โซน” ฝึกคน

“จะมีสักกี่คนที่อดทนซ้อมจนได้ใส่ชุดโซน” ตัวอักษรสีขาวที่ปรากฏบนหลังเสื้อยัดสีดำ ที่กลุ่มเด็กโซนจากโครงการรวมพลคนรักโซนสวมใส่สะท้อนให้เห็นถึงความวิริยะ อุตสาหะในการฝึกซ้อม ที่มีเป้าหมายปลายทางอยู่ที่การได้ใส่ “ชุดโซน” ที่พวกเขารัก และฝันอยากจะสวมใส่...

เจษ บอกว่า เมื่อก่อนเขาก็มีความรับผิดชอบในระดับหนึ่ง เพราะต้องมาซ้อมร่วมกับรุ่นพี่ พอขึ้นมาเป็นรุ่นพี่ก็ต้องมาซ้อมให้รุ่นน้อง ตั้งแต่ 5 โมงเย็นถึงสองทุ่ม ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ แต่พอได้ทำโครงการนี้ก็ยิ่งมีความรับผิดชอบมากขึ้น “ก่อนนี้อาจมาบ้างไม่มาบ้าง แต่ตอนนี้ต้องมาทุกวัน เพราะอยากทำโครงการให้เกิดผลตามที่ตั้งใจไว้...บางครั้งมาแล้วไม่เห็นมีใครมาซ้อม มีรู้สึกถอดใจบ้าง แต่ก็ไม่ท้อ ต่อให้ไม่มีใครมา เราต้องมา เพราะเป็นความรับผิดชอบของเรา”

ส่วนกอล์ฟที่จะเข้ามารับตำแหน่งประธานชมรมคนต่อไป บอกว่า เขาอยากรับผิดชอบหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด เพื่อสานต่องานในชมรมและโครงการจากรุ่นพี่ จึงตั้งใจเรียนรู้และยอมปรับปรุงตัวเองให้มีความเป็นผู้ใหญ่และมีภาวะผู้นำมากขึ้น เพราะเป้าหมายของโครงการพลังพลเมืองเยาวชนสงขลาไม่ใช่แค่ให้เราไปทำกิจกรรมกับคนอื่น แต่เป็นการพัฒนาศักยภาพของแกนนำโครงการ เพื่อให้แกนนำออกไปพัฒนาคนอื่นต่อไป เพราะฉะนั้นเราต้องยอมรับและปรับปรุงตัวเอง

กอล์ฟ บอกว่า เมื่อก่อนเขามักพูดก่อนคิด พูดจาไม่เข้าหูคนอื่น แต่ตอนนี้เปลี่ยนเป็นคนใจเย็นและคิดก่อนพูด เนื่องจากเห็นแล้วว่า คำพูดไม่ดีเพียงเล็กน้อยอาจกระทบจิตใจคนอื่นได้ การทำกิจกรรมในโครงการรวมพลคนรักไซนทำให้เขามีความมั่นใจในตัวเองและมั่นใจในสิ่งที่ทำ และความมั่นใจนี้เองที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความกล้า ทั้งกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

ส่วนที่ทีมงานคนอื่น ๆ ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า การเข้าร่วมโครงการนี้ “เปิดโอกาส” ให้พวกเขาได้เรียนรู้การวางแผนงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้การทำงานเดินไปอย่างถูกทิศทาง รวมถึงการถอดบทเรียนที่ช่วยให้พวกเขามองเห็นข้อบกพร่องของตัวเอง และข้อบกพร่องในการทำงาน ทุกคนจึงสามารถพัฒนาตัวเองและปรับเปลี่ยนแผนงานให้มีประสิทธิภาพได้อย่างทันท่วงที

การ์ตูน เสริมต่อว่า เมื่อก่อนนี้พวกเราทำงานกันแบบไปตายเอาดาบหน้า ไม่เคยวางแผนการทำงานก่อนหลังว่าต้องทำอะไร งานเลยไม่สำเร็จ แต่พอได้เข้าร่วมอบรมกับทีมพี่เลี้ยงสงขลาฟอรั่ม ทำให้พวกเราเห็นเป้าหมายชัดเจน และคิดต่อได้ว่าเราควรวางแผนขั้นตอนการทำงานแบบไหน ยิ่งคำถามที่พี่ๆ ถามให้เราคิด ช่วยอุดช่องว่างในสิ่งที่เรามองข้ามหรือนึกไม่ถึงได้ แม้ตอนนี้งานอาจจะล่าช้าไปบ้าง แต่เรารู้ว่าทำอะไรกันมาบ้าง ทำถึงไหนแล้ว และยังต้องทำอะไรต่อไป

ส่วน น้ำ เสริมว่า การถอดบทเรียนนอกจากทำให้แต่ละคนมองเห็นข้อบกพร่องในการทำงานของตัวเองและทีมงานที่ต้องแก้ไขร่วมกันแล้ว ยังทำให้ความสัมพันธ์ของเพื่อนในทีมแน่นแฟ้นขึ้น เพราะได้พูดคุยกันมากขึ้น ทั้งเรื่องที่มีสาระไปจนถึงทุกข์สุขส่วนตัวของแต่ละคน ซึ่งเป็นบรรยากาศการอยู่ร่วมกันที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

ขณะที่ งาม บอกว่า การย้อนมองข้อผิดพลาดของตัวเองเป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้าม เพราะส่วนใหญ่คนเรามักมองเห็นข้อเสียของผู้อื่น แต่ไม่มองพฤติกรรมของตัวเอง การสร้างทีมให้มีความเข้มแข็งทำได้ด้วยการยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เพราะความคิดที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากความคิดของคนเพียงคนเดียว

“เวลาเห็นคนอื่นแสดงพฤติกรรมที่เราไม่ชอบ เราต้องย้อนกลับมาองตัวเองด้วยเหมือนกันว่า เราทำพฤติกรรมแบบนั้นกับคนอื่นด้วยหรือเปล่า ไม่ควรโทษผู้อื่น แต่ต้องรับฟังเหตุผลของเขาด้วย”
งาม กล่าวถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้

อาจารย์สมโภชน์ บอกว่า ในฐานะที่ปรึกษาโครงการ เขาเลือกที่จะสังเกตการณ์อยู่ห่างๆ ปล่อยให้ทีมงานได้คิดเองทำเอง เพราะอยากให้เขามีความเชื่อมั่น ไม่รอให้เราป้อนข้อมูลให้อย่างเดียว จะบอกพวกเขาเสมอว่า ถ้ามีปัญหาอะไรเข้ามาปรึกษาได้ทันที

ในฐานะที่เป็นครูโชนมาตลอดชีวิตการทำงานกว่า 20 ปี อาจารย์สมโภชน์มั่นใจว่า การสอนสามารถสร้างคนให้มีทักษะในการแสดงโชนได้ แต่ประสบการณ์จะทำให้เรารู้ว่า ต้องสร้างคนดูให้ดูโชนเป็นด้วย เพราะถ้ามีแต่คนแสดง แต่ไม่มีคนดู โชนก็อยู่ไม่ได้

“เราต้องสร้างองค์ประกอบทั้งหมดควบคู่กันไป ทั้งคนดูที่ดูเป็น และคนแสดงที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่เด็ก ๆ กลุ่มนี้กำลังตั้งใจทำอยู่”

การอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่ได้นั้น ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จาก “คำพูด” แต่ต้องเกิดจากการ “เรียนรู้” และ “ลงมือทำ” ด้วยความรัก ความอดทน และมุ่งมั่น วันนี้โครงการรวมพลคนรักไซนพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า “ความรู้และความรัก” รวมถึงความวิริยะ อุตสาหะที่พวกเขามีต่อศิลปะการแสดงโชน ได้นำพาให้พวกเขาคิด “ส่งต่อ” ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ให้เยาวชนคนรุ่นใหม่เกิดความรู้และความรักโชนเหมือนพวกเขา ทำให้การ “ดูโชนเป็นเล่นโชนได้” เกิดขึ้นได้จริงที่จังหวัดตรัง

.....

โครงการรวมพลคนรักไซน

อาจารย์ที่ปรึกษา สมโภชน์ เกตุแก้ว
หัวหน้าภาควิชาวิทยาลัยนวัตกรรมการแสดงและการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ทีมงาน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ธนพร วุฒกระพันธ์	เจษฎา ฉิมสุด
รสสุคนธ์ ยอดทอง	กิตติพงษ์ นวนจันทร์
สุชาดา เรืองอ่อน	หน้อย ปลั่งประมุข
สุภัทสร บุญเกื้อ	ภควัชร หมั่นหมาย

